

www.groen.be

pesto

zomer 09 | 04

België-Belgique
P.B.
Antwerpen X
BC 30897

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT | VERSCHIJNT IN OKTOBER, JANUARI, APRIL EN JULI | ERKENNINGSNUMMER P806237 | AFGIFTEKANTOOR: ANTWERPEN X | VER.UITGEVER: MIEKE VOGELS, SERGEANT DE BRUYNESTRAAT 78-82, 1070 BRUSSEL

MECHELS SCHEPEN

MARINA DE BIE

OVER NIEUWE ECOWIJK PAPHOF

Bouwen voor morgen doe je vandaag

Vergeet de klassieke Vlaamse verkaveling met huisje-tuintje-kindje en twee wagens voor de deur, de toekomst is aan autoluwe ecowijken met veel openbaar groen, energiezuinige woningen en ondergrondse parkings. Althans, zo denkt Mechels schepen Marina De Bie er over. Met de concrete realisatie van Papenhof komt deze duurzame droom een stapje dichterbij. 'Want bouwen voor morgen doe je vandaag al. En eens deze nieuwe wijk er is, winnen we er gegarandeerd prijzen mee'.

De Dijlestad kampt al jaren met woningnood. Daarom staan er verschillende projecten op stapel. Eén daarvan is **Papenhof**, een nieuwe woonbuurt die gepland is in het noordoosten van Mechelen, bij de wijk Nekkerspoel en de groene Vrouwvlietvallei. In dit goed gelegen gebied van 14,3 hectare – op wandel- en fietsafstand van het centrum – wil **Igemo** (de intergemeentelijke vereniging die instaat voor de concrete uitvoering) vanaf 2010 een nieuwe wijk met 59 kavels voor in totaal een 250-tal wooneenheden ontwikkelen.

'Het Papenhof wordt niet zomaar een verkaveling zoals zo vele andere', verduidelijkt **Marina De Bie**, schepen van wijk- en dorpszaken, leefmilieu, juridische zaken, patrimonium, personeelszaken en natuurbehoud en -ontwikkeling. 'Uniek aan deze wijk is de combinatie van een stedelijke ligging met een open, groen en duurzaam karakter. Daarin hebben we de keuze gemaakt: de ene helft is openbaar domein, de andere helft is nuttige bouwoppervlakte. Een klassieke projectontwikkelaar ziet dat natuurlijk enigszins anders', voegt De Bie er lachend aan toe.

► VERVOLG OP BLZ. 2

[EDITO]

MIEKE VOGELS Voorzitter Groen!

BEDANKT, SYMPATHISANTEN

Deze Pesto lees je in de tuin of op een terrasje. Het is volop zomer en de verkiezingen liggen ondertussen alweer een maand achter ons. Bedankt nog voor jullie steun en jullie stem. In dit nummer vind je een voorstelling van onze Vlaamse, Brusselse en Europese parlementsleden.

Ondertussen trachten we de keuze van de kiezer te analyseren. Groen! heeft het niet slecht gedaan. Maar de grote doorbraak van ecologisten zoals we die wel in Wallonië en Brussel zien, is in Vlaanderen uitgebleven.

Daarom nodigen we alle geledingen van de partij Groen! maar ook jullie, onze talloze sympathisanten, uit om samen met Groen! na te denken over wat een groene partij in 2009 voor Vlaanderen kan betekenen.

Op basis van een brede omgevingsanalyse en op basis van jullie ideeën willen we nieuwe visielijnen uittekenen zodat de positie van de partij en de gedragslijnen voor de periode 2011-2012 duidelijk worden. Orgelpunt van deze grootscheepse evaluatie wordt een partijbreed beraad op 3 oktober.

Dat onze partij barst van grote en kleine ideeën om deze wereld groener te kleuren lees je weer in deze Pesto. Geheel aangepast aan het seizoen krijg je een overzicht van het groengehalte van onze zomerfestivals.

Geniet nog van deze vakantiedagen. En heb je een idee of wil je Groen! in een ongedwongen sfeer beter leren kennen, dan ben je meer dan welkom op ons jaarlijks zomerweekend op 28-29-30 augustus in Nieuwpoort.

VERKIEZINGEN 09
Met gemengde gevoelens

Dit beeld zegt bijna alles. Op zondag 7 juni kijkt Groen! met gemengde gevoelens uit naar het resultaat. Even zag het er niet goed uit. En in de vooravond werd duidelijk dat het niet het verhoopte resultaat opgeleverd heeft. Maar in vergelijking met 2004 won Groen! zelfs twee zetels, 1 in het Vlaams Parlement en 1 in Brussel. 7 zetels dus voor Groen! in het Vlaams parlement, 3 zetels in het Brussels Parlement en **Bart Staes** die opnieuw onze kleur mag gaan verdedigen in het Europees parlement. Dat was de uiteindelijke balans op het einde van de rit.

De campagne voor deze verkiezingen was geen makkelijke opdracht. Met 6 nieuwe lijsttrekkers had Groen! gekozen voor vernieuwing. We hebben keihard geknokt om onze groene boodschap en onze groene economie zo veel mogelijk onder de aandacht te brengen. Maar niet getreurd: we gaan er nu met sterk vernieuwde fracties tegenaan. Groen! is inhoudelijk een nieuwe richting ingeslagen. En onze nieuwe parlementsleden zullen volop op dit thema verder werken en bewijzen dat een stem voor Groen!, een stem van vertrouwen in de toekomst is.

Leer alles over de zetelverdeling in het Vlaams, Brussels en Europees parlement op pagina 4 en 5.

ZIN IN EEN ECOLOGISCH DAGJE AAN ZEE?

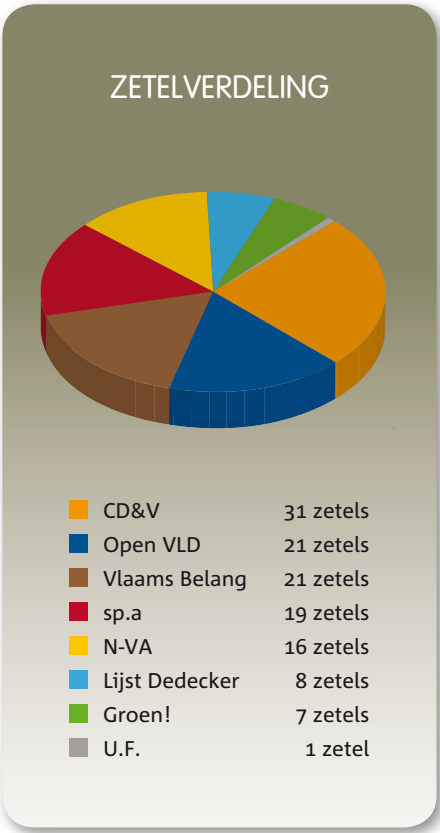
Doe mee aan de opnames van de tweede Big Ask-clip van Nic Balthazar en geniet daarna van een groene BBQ.

BLZ. 7

ONZE VERKOZENEN PER PARLEMENT

7 zetels in het Vlaams parlement, 3 zetels voor Brussel – 2 zetels in het Brussels Parlement en 1 Brusselaar in het Vlaams Parlement – en 1 zetel in het Europees parlement. Dat is het echte resultaat van de verkiezingen van juni '09. Per parlement stellen we u onze verkozenen kort voor en geven we hun voornaamste beleidsdomeinen mee. Hou hen in de gaten, want de volgende jaren zullen zij het mooie weer maken in hun respectievelijke parlementen.

VLAAMS PARLEMENT

Filip Watteeuw

LEEFTIJD 47 jaar

WOONT IN Gent

ERVARING Lector; was reeds gemeenteraadslid en fractieleider in Gent; wordt nieuwe fractieleider

LEGT ZICH TOE OP economie, tewerkstelling, openbare werken en mobiliteit

Bart Caron

LEEFTIJD 53 jaar

WOONT IN Marke (Kortrijk)

ERVARING Gemeenteraadslid en cultuurspecialist, heeft ook de nodige ervaring in sport

LEGT ZICH TOE OP cultuur en gemeenten, provincies en intercommunales

Lukas Van der Taelen

LEEFTIJD 51 jaar

WOONT IN Vorst (Brussel)

ERVARING Mediaspecialist; was al schepen in Vorst en Europarlementslid; wordt ook gemeenschapssenator

LEGT ZICH TOE OP media, taalgebruik, Brussel en Vlaamse Rand

Hermes Scanctorum

LEEFTIJD 27 jaar

WOONT IN Herent

ERVARING Bio-ingenieur en doctor aan de VUB; was reeds gemeenteraadslid en schepen

LEGT ZICH TOE OP leefmilieu, landbouw en zeevisserij, energiebeleid en wetenschappelijk onderzoek

Elisabeth Meuleman

LEEFTIJD 33 jaar

WOONT IN Mater (Oudenaarde)

ERVARING Gemeenteraadslid; was reeds beleidsmedewerker van Groen! rond welzijn, cultuur en onderwijs

LEGT ZICH TOE OP onderwijs

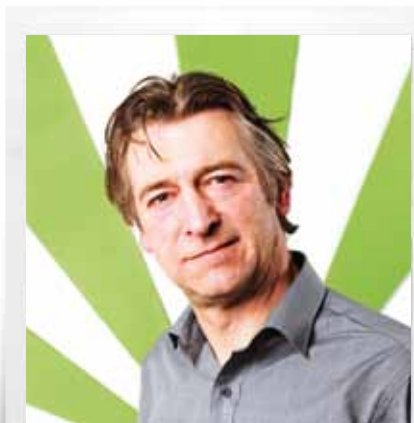
Mieke Vogels

LEEFTIJD 55 jaar

WOONT IN Deurne (Antwerpen)

ERVARING Voorzitter en voormalig minister; was al schepen in Antwerpen en is ook raadslid in district Deurne

LEGT ZICH TOE OP welzijn & gezondheidszorg, huisvesting

Dirk Peeters

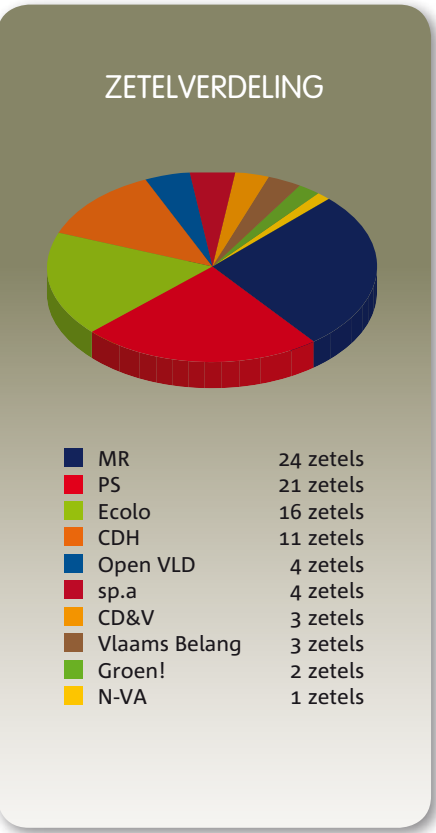
LEEFTIJD 50 jaar

WOONT IN Oud-Turnhout

ERVARING Gemeenteraadslid; was reeds schepen en medewerker van Rudi Daems (voormalig Vlaams Parlementslid)

LEGT ZICH TOE OP ruimtelijke ordening

BRUSSELS HOODSTEDELIJK PARLEMENT

Annemie Maes

LEEFTIJD 43 jaar

WOONT IN Jette

ERVARING Gemeenteraadslid; wordt fractievoorzitter; werkte voordien voor een privéorganisatie die zich bezighoudt met auteursrechten

LEGT ZICH TOE OP alle gewestmateries, met bijzondere aandacht voor mobiliteit, leefmilieu, gezonde voeding, openbare ruimte, grootstedelijke context en veiligheid

Bruno De Lille

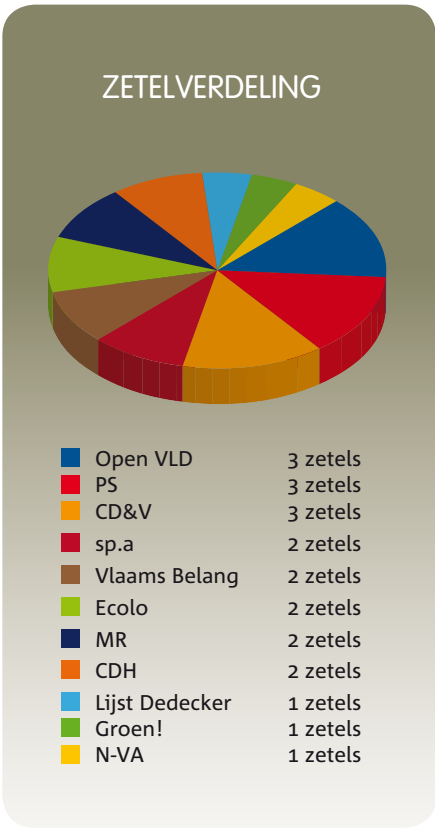
LEEFTIJD 36 jaar

WOONT IN Brussel

ERVARING Radioproducer en gemeenteraadslid; voorzitter van vzw Atomium; wordt fractievoorzitter; was reeds schepen in Brussel

LEGT ZICH TOE OP belangen van Nederlandstaligen in Brussel, zorg op maat, culturele samenwerking en onderwijs

EUROPEES PARLEMENT

Bart Staes

LEEFTIJD 50 jaar

WOONT IN Antwerpen

ERVARING Europarlementair sinds 1999; schreef reeds verschillende boeken, vooral over Europa

LEGT ZICH TOE OP begroting, milieu, pesticiden en energie

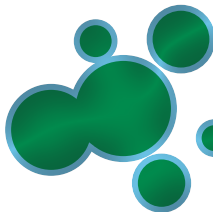
‘MAAK VAN BRUSSEL ECOLOGISCHE HOOFDSTAD’

Nu de kiezer de kaarten geschud heeft, is Groen! niet aan zet. Niet op Vlaams en niet op Europees niveau. In Brussel zit Groen! wel mee rond de tafel, samen met zusterpartij Ecolo. Samen gaan ze voor hun prioriteit nummer 1: van Brussel de ecologische hoofdstad van de wereld maken. ‘Brussel moet een duurzame stad worden. Een schone en levendige stad die CO₂-neutraal is, waar afval grondstof is en fijn stof niet langer een dagelijks probleem is’.

De onderhandelingen voor de vorming van een Brusselse regering zijn bij het perse gaan van deze Pesto nog volop bezig. Kort na de verkiezingen begonnen **Open VLD, CD&V en Groen!** onderhandelingen om samen de Vlaamse meerderheid te vormen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor Groen! zijn de **Brusselse verkozenen Bruno De Lille en Annemie Maes** samen met **regionaal voorzitter Rik Jellema** afgevaardigd. Ook **voormalig minister en uittredend Brussels parlementslid Adelheid Byttebier** is van de partij.

Ook aan Franstalige kant zijn de onderhandelingspartners bekend. Samen krijgen Groen! en Ecolo een aanzienlijk gewicht in de toekomstige Brusselse regering.

Daarvoor streven we naar een vergroening van de economie en een aanpak van de jeugdwerkloosheid, investeringen in een goed functionerend openbaar vervoer, en de aanleg van nieuwe en vooral veilige fietspaden’, vult De Lille aan. ‘Tegelijk ijveren we er sterk voor dat

BRUSSELS | 2016
ECO CAPITAL

onze hoofdstad een plek zou worden waar iedereen zich thuis kan voelen, los van welke taal je spreekt, welke huidskleur je hebt of hoe oud je bent. Tenslotte willen we een modern onderwijsbeleid voeren en extra ondersteuning bieden aan sociale en culturele initiatieven’.

Groen! en Ecolo hameren ook op een vlotte samenwerking met alle actoren: de inwoners, middenveldorganisaties, belangenverenigingen... ‘Als we van Brussel een ecologische hoofdstad willen maken, dan moeten we dat samen met alle Brusselaars doen’, besluit De Lille. De onderhandelaars hopen tegen 10 juli een akkoord te hebben voor de komende 5 jaar. De ultieme datum is echter de nationale feestdag van 21 juli. Na afloop van de onderhandelingen zal Groen! in een landelijk congres haar leden om een fiat vragen om toe te treden tot de Brusselse regering.

Het festivalseizoen is weer op gang geschoten. Naast een flinke dosis fijne muziek brengt dat ook een resem problemen mee, voortgebracht door de mensenmassa's overal te lande: bergen afval, overlast, files van en naar de weides, ... Toch doen heel wat festivalorganisatoren steeds meer moeite om de impact op het milieu te beperken. Een overzicht van klein- en grootschalig groen, van rockchicks op Pukkelpop tot groene stroom op Rock Werchter.

GROEN, GROENER, GROENST

Nergens ter wereld zijn er zoveel festivals op zo'n kleine oppervlakte. Vandaar ook het toenemend belang van groene inspanningen op de weides. Onze twee grootste festivals – Pukkelpop en Rock Werchter – sleepten beiden al Green 'n' Clean Awards in de wacht, een prestigieuze prijs die jaarlijks uitgereikt wordt door de Europese overkoepelende festivalfederatie Yourope. Maar het zijn niet enkel de groten die grootschalig groen gaan, ook onze kleintjes dragen hun steentje bij.

♥☆☆☆☆
ROCK WERTCHTER

Schueremans dacht dit jaar twee hangbuikvarkens – genaamd Rock en Roll – te voeren met de etensresten van de backstage, maar dat was buiten het Federaal Voedselagentschap gerekend. Dat mag immers niet. Meer succes boekt Werchter met het **openbaar vervoer: dat is sinds 5 jaar inbegrepen in het ticket**. De Lijn zelf neemt ook duurzame maatregelen: alle bussen zijn voorzien van roetfilters. Voor andere grote concerten zijn er speciale regelingen met de NMBS en De Lijn. Werchter bindt ook de strijd aan met de berg afval die het jaarlijks voortbrengt. Zo wordt samengewerkt met een verpakkingsafvalbedrijf en ook intensief gesorteerd. Sinds jaren is het principe **‘1 drankbon in ruil voor 20 drankbekers/PET-flesjes’** de regel op het festivalterrein en daarbuiten. Voor het zesde jaar op rij zijn er **ecologische was- en reinigingsproducten** beschikbaar, zowel voor het publiek als voor de artiesten en medewerkers. Naast dieselgeneratoren op het festivalterrein – een echt groen alternatief bestaat er voorals-

nog niet voor – wordt er gelukkig ook **groene stroom** gebruikt op Werchter. De elektriciteit die via het net wordt afgeleverd, is afkomstig van hernieuwbare energiebronnen zoals zon, water, wind en biomassa. Wie verder groen wil eten, kan de **ecosmos** verorberen. Ook goed nieuws voor de fietsers. Naar goede gewoonte staat er een **gratis bewaakte fietsenstalling** op het dorpsplein van Werchter. Ten slotte pakt Humo dit jaar uit met een groene ludieke actie. Het weekblad organiseert namelijk een 'Ronde van Werchter'. Aan de promostand van het weekblad staan **vier energie-fietsen** waarop bezoekers wedstrijdjes kunnen fietsen. Met elke fiets wordt energie geleverd die opgeslagen wordt in een accu en gebruikt wordt om de opblaasbare 'Bert', die traditioneel de festivalgangers begroet aan de ingang, in de lucht te houden.

www.rockwerchter.be

Pukkelpop stelt samen met de stad Hasselt een **integraal milieuplan** op: daarin zitten een goed afvalbeleid vervat en concrete afspraken over geluid, energie en mobiliteit. Iedereen werkt ook mee aan het groene verhaal achter de schermen van 's lands meest eigenzinnige festival: buurtbewoners, partners, medewerkers en festivalgangers. En sponsors die geen inspanningen (willen) doen, komen er niet in. Bij Pukkelpop zetten ze dieren in om de afvalberg te verkleinen. Sinds vorig jaar lopen er **rockchicks of een tiental kippen**. Ze zitten in een kippenren achter de keuken en eten een aan-

zienlijk deel van de restjes van de medewerkers op. Het project uitbreiden naar alle etensresten van het festival lukt niet. Daar is een volledig kippenbedrijf voor nodig. Pukkelpop maakt zich sterk dat het kippenproject niet alleen over de verwerking van afval gaat, maar ook over de bewustmaking van de medewerkers. Om de medewerkers te motiveren, is een speciaal **ecoteam** in de weer die kleine, ludieke acties voert: een dagelijkse ecoquiz, 'do feed the rockchicks' (een actie met de Pukkelpopkippen)... Ook de festivalganger wordt aangesproken: er zijn **recyclagepunten, een kringwinkel** (iemand een luchtmatras voor een spotprijs?) en een **voedselbank**. En dit jaar komt er een speciale camping met meer plaats en sanitair: wie kan bewijzen dat hij/zij echt 'groen' is, mag er op. Verder zijn er **ecofrietjes** (in de fabriek CO₂-neutraal geproduceerd en geserveerd in recycleerbare bakjes), **composteerbare festivalbekers** en **frisdranken in recycleerbare petflesjes**. Het is verboden om op het terrein krantjes, folders en flyers uit te delen. De **affiches worden op milieuvriendelijk papier** gedrukt. Ten slotte komt een groot deel van het publiek met het **openbaar vervoer naar het festival en dat gebeurt gratis**.

www.pukkelpop.be

Couleur Café Het Brusselse multiculturele festival **Couleur Café** dokterde met de MIVB een **mobiliiteitsplan** uit en roept op tot actieve afvalsortering. Het tracht het aantal auto's te reduceren, vervuiling tegen te gaan en de ecologische voetafdruk te verkleinen. Het levert info over het

milieu in drie **info & mobility desks**, heeft een zogeheten **eco-raadgever** aangeworven voor een jaar, verzorgt de **merchandising van fair-trade handel** en houdt ook bij drukwerk rekening met het milieu.

Op **Afro-Latina in Bree** houdt een **ecoteam** het terrein zuiver. Met een **vaste zonnepaneleninstallatie van 60 m²** – uniek in het festival-landschap in de Benelux – zorgt het voor eigen groene stroom: de backstage en een gedeelte van het festival draaien op zelf geproduceerde stroom (voorts koopt het nog groene stroom aan). En dit jaar wordt het water verwarmd met een **mobiele zonneboiler van drieduizend liter**, zodat een aantal kampeerders zich met 'groen' water kunnen douchen.

Het terrein van **Folkfestival Dranouter** is één van de mooiste festivallocaties van ons land. De organisatie hecht veel belang aan duurzaam organiseren en dus is zorgen voor de omgeving ook al jaren een aandachtspunt van de organisatie. Zo gaat **2 euro per ticket naar de milieuwierking**. Dit bedrag wordt geïnvesteerd in een afvalmarfival. Het zet ook **composteerbare bekere en bio-afbreerbare detergerenten** in, en zamelt apart in op het containerpark.

Stadsfestivals als de **Gentse Feesten** en de **Lokerse Feesten** doen heel wat inspanningen om de feesten zo aangenaam mogelijk te houden voor iedereen. In de praktijk zetten ze zwaar in op afval- en geluidsbeheersing. Trefpunt, organisator van de Gentse Feesten bij St. Jacobs en in het Baudelopark, gebruikt ook een **'groen' wagentje op aardgas**, waardoor er geen roetuitstoot meer is. Het Baudelopark is een duurzaam feestenpark, met **led-lampen, zonnepanelen en gezonde voeding**. ■

‘Subsidieer festivals op groene stroom’

De Vlaamse overheid loopt achter bij steun aan muziekfestivals op groene stroom. Daarom roept europarlementair Bart Staes de Vlaamse overheid en de parlementsleden die ook organisator zijn op om tegen volgend festivalseizoen een passende subsidieregeling voor alle festivals uit te werken. 'Hoe meer groene technologie gebruikt wordt in het dagelijkse leven – dus ook op festivalweides – hoe gewoner het wordt en hoe meer de prijs zal dalen.'

Staes juicht de vele ecologische initiatieven op de festivalweides toe. 'Velen beseffen dat de tijd van praten over duurzame energie voorbij is. Het is tijd voor actie. Zo is het muziekfestival **Ten Vrede** het eerste dat bijna volledig op groene stroom draait. Dat doet het festival met een zonnecentrale met tachtig zonnepanelen en twee windmolens, goed om de elektriciteit voor alle vaste installaties van het festival te leveren'. Daarnaast zijn er nog muziekfestivals die met duurzame energie werken en groene maatregelen treffen. Sommigen krijgen daarvoor steun van de federale overheid en de Koning Boudewijn Stichting. 'Maar te vaak blijft de Vlaamse overheid achterwege. Daarom steun ik de vraag van Ten Vrede naar structurele steun voor alle initiatieven en festivals die het besef vergroten dat duurzame energie – niets minder dan een vierde industriële revolutie – iets heel gewoon wordt', zegt Bart nog. 'Op die manier doen we iets aan klimaatverandering én steunen we kleine

firma's, en dus nieuwe werkgelegenheid in Vlaanderen' aldus nog Staes. Staes roept de Vlaamse politici daarom op om samen met de **Federatie van Muziekfestivals in Vlaanderen** een werkbare regeling uit te werken. Daarnaast denkt Staes dat ook andere grote Vlaamse (sport)evenementen door een goed uitgewerkte regelgeving in aanmerking moeten kunnen komen voor een dergelijke steunregeling. Hoe meer nieuwe technologie wordt gebruikt , hoe gewoner het wordt en hoe meer de prijs zal dalen, luidt de redenering. Kijk naar zonnepanelen. Uit onderzoek bleek dat negentig procent van de eigenaars hun zonnepanelen een tevredenheidsscore van 8 op 10 geven. 'Maar dit is nog te veel een zaak voor mensen die zich dit kunnen permitteren. Duurzame, decentrale energie moet bereikbaar worden voor iedereen. En daaraan moet een verantwoordelijke overheid meehelpen'.

Doe mee aan de opnames van de tweede Big Ask-clip van Nic Balthazar en geniet daarna van een groene BBQ. Dat is in een notendop het aanbod dat Groen! doet aan zijn sympathisanten. De opnames zelf zijn gratis en een garantie op plezier (Bollywood in Oostende, tot in de vroege uurtjes), de BBQ kost je nog geen 14 euro. Een lekker ecologisch verantwoord dagje aan zee, dus, op zaterdag 29 augustus, in Oostende en Nieuwpoort.

In december 2009 komen de wereldleiders samen in Kopenhagen voor een opvolger voor het Kyoto-protocol. Op 100 dagen voor deze historische top, op zaterdag 29 augustus 2009, hopen regisseur **Nic Balthazar, weervrouwen Jill Peeters en Sabine Hagedoren** en de voltallige Klimaatcoalitie minstens 10.000 dansers en 'acteurs' bijeen te brengen op het **Klein Strand in Oostende**. Die dag neemt Nic Balthazar voor de tweede keer een 'Big Ask'-clip op. Bedoeling is om met zoveel mogelijk mensen een choreografie aan te leren, in één wervelend Bollywood-spektakel en in een regie van **Les Ballets C de la B** en **Koen Augustijnen**. 'The Big Ask again' wordt de opvolger van het eerste Big Ask-filmpje, opgenomen op het strand van Oostende in augustus 2008. Het bereikte in Vlaanderen bijna twee miljoen mensen en wordt gebruikt als een speerpunt om politici te overtuigen om dringend actie te ondernemen tegen de klimaatverandering.

www.thebigaskagain.be • www.groen.be/zomerweekend

Geen betere afsluiter van het mooiste seizoen dan het Zomerweekend van Groen! Op het programma staat een vaste maar gesmaakte mix van inhoud en vermaak. Het belooft dus wederom een weekend in Nieuwpoort te worden waarin alles kan: luisteren, debatteren, feesten, kwissen, beachsporten...

Groen! zomerweekend

28.08 | 29.08 | 30.08 Kopenhagen in de kijker

Centraal staat Kopenhagen, de Deense stad waar eind dit jaar de opvolger van het Kyoto-protocol vorm moet krijgen. Nieuw dit jaar zijn de barbecue op zaterdagavond, het cultureel zondagochtendprogramma – met onder meer Klaas Delrue van Yevgueni – en twee spetterende debatten.

Het inhoudelijke programma wordt grotendeels rond de opvolger van het Kyoto-protocol gebouwd. Een eerste deel vindt vrijdag plaats, met een **Oikos-lezing met prof. Aviel Verbruggen, milieueconoom aan de Universiteit Antwerpen**. Hoofdbrok volgt zaterdagvoormiddag, met een debat van 10 tot 12.30 uur. **Bart Staes, Tinne Van der Straeten, Bram Claeys (BBL), Tomas Wyns (Climate Action Network Europe)** en

Bas Eickhout (GroenLinks) buigen zich dan over een mogelijk nieuw internationaal klimaatverdrag. De afspraken die in Kyoto zijn gemaakt, gelden immers maar tot 2012. De top in Kopenhagen, van 7 tot 18 december 2009, moet een overeenkomst opleveren tot 2020.

Het hoofddebat van zaterdagmiddag, van 14 tot 16.30 uur, behandelt de crisis. Sprekers zijn o.m. **Koen Schoors, professor economie aan de UGent, Freddy Vandenspiegel (VUB), Sandra Rosvelds (ACW) en Meyrem Almaci**. Moderator is **John Vandaele van Mo* Magazine**. In het randprogramma dat tegelijkertijd loopt, staat dan weer biodiversiteit centraal. Sprekers zijn **Vera Dua en Ignace Schops, directeur van de vzw Regionaal Landschap Kempen en Maasland** en drijvende kracht achter het Nationaal

Een wandeltocht van **100 km** lang doorheen de Hoge Venen, afgelegd door teams van vier personen in **maximum 30 uur**, ten voordele van projecten van **Oxfam-Solidariteit** in het Zuiden en in het Noorden. Tijdens het laatste weekend van augustus in 2009 vindt deze teamuitdaging voor de tweede maal plaats in België, met start en aankomst te Eupen. Naast de sportieve voorbereiding voor deze unieke wandeltocht van 100 km, engageert elk team zich om minstens 1.500 euro in te zamenen voor projecten van Oxfam-Solidariteit. Ook **Olympisch zwemkampioen Frederik Deburgh-graave neemt deel**; voor 'Fredje Raketje' is het de eerste grote sportieve uitdaging sinds zijn Olympisch goud in Atlanta in 1996. **Wil je wel deel uitmaken van dit uniek evenement, maar niet meewandelen? Kom dan meehelpen als vrijwilliger**. Van broodjes smeren tot tenten opbouwen, alle handen en voeten zijn welkom. In ruil voor je inzet voor het goede doel krijg je een spetterend Oxfam Trailwalker weekend & feest, food & drinks, gratis treinticket, verzekering, gratis kampeerplaats en nog zoveel meer.

www.oxfamtrailwalker.be

► Inschrijven kan via www.groen.be/zomerweekend

KLIMAATACTIEKAMP

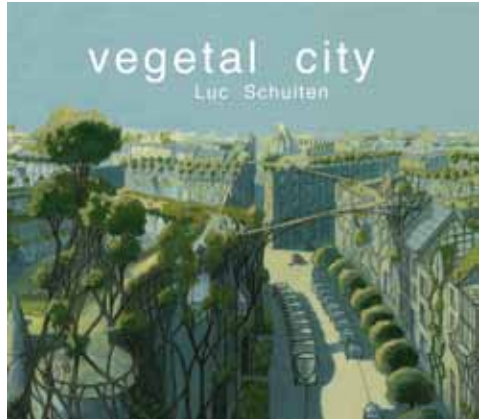
3-9 AUG 09 | BELGISCH-NEDERLANDSE GRENS TEN NOORDEN VAN ANTWERPEN

In december komen regeringen van over de hele wereld in Kopenhagen bijeen voor de vijftiende VN-klimaatconferentie, de grootste top over klimaatwijziging ooit. Bij wijze van voorbereiding slaan een reeks milieubewegingen, jongerengroepen, lokale organisaties en individuen uit België en Nederland de handen in mekaar om deze zomer samen een klimaatactiekamp op te zetten.

www.klimaatactiekamp.org

VEGETAL CITY

Visie op een duurzame toekomst door **Luc Schuiten**
TOT 30 AUG 09 | JUBELPARKMUSEUM BRUSSEL

Wat brengt de toekomst ons? Het is duidelijk dat de huidige trend kan niet worden verder gezet. De voorraden van de aarde raken uitgeput want de planeet krijgt onvoldoende tijd om zich te herstellen. **Luc Schuiten, visionair architect uit Brussel**, wijst erop dat we niet mogen vergeten dat we in de eerste plaats biologische wezens zijn op een, eveneens, levende planeet. Op de tentoonstelling dopen **len futuristische ontwerptekeningen, schaalmodellen, animatiefilms en vegetale architectuurinstallaties** de bezoeker onder in een coherente en poëtische wereld die tot de verbeelding spreekt. De originele voorstellen en hoopgevende toekomstperspectieven – waarbij een nieuwe relatie ontstaat tussen de mens en zijn natuurlijke omgeving – nodigen uit tot nadenken.

www.archiborescence.net
www.kmkg-mrah.be

feestje tot in de vroege uurtjes. Een ander succesnummer wordt vast en zeker ook de **quiz op vrijdagavond, met Bart Staes als vaste master of ceremony**.

Zondagochtend, van 10.30 tot 12 uur, leidt **moderator Johan Op de Beeck** het **culturele programma** in goede banen. Dat bestaat uit verschillende interviews, met o.m. **Liesbeth Van Impe, ex-journaliste van De Morgen over media**. Hoogtepunt wordt ongetwijfeld **Klaas Delrue, de flamboyante zanger van Yevgueni** die tussendoor enkele nummers zal brengen. Afsluiten doen we met een **speech van voorzitter Mieke Vogels** en een drankje.

VOORTREKKERS VAN DE GROENE ECONOMIE

Wie coöperaties zegt, zegt landbouw. Althans, dat wil het cliché. Maar coöperaties zijn veel meer dan dat. De wereldverbeterende en kleine collectieven zonder baas worden steeds meer moderne commerciële ondernemingen die voor meer staan dan alleen winst. Pesto stelt enkele praktische voorbeelden voor, in – jawel – landbouw, energievoorziening, bouw en communicatie. Daarnaast zetten we de voornaamste principes uiteen, en als toemaatje presenteren we het als model uit het verleden dat kan instaan voor de zorg van de toekomst.

Voorbeelden uit de praktijk

LANDBOUW DE WASSENDE MAAN

De biologisch-dynamische groentekwekerij uit Astone (bij Deinze) kweekt groenten met respect voor het milieu en met oog voor het welzijn van planten, dieren en mensen. Op vier hectare worden daar talloze seizoensgewassen gekweekt en langs de 'korte keten' aan de consument bezorgd.

Het bedrijf is gekend door het pakketten-systeem. Elke week worden pakketten van verse groenten en fruit samengesteld. Die zijn bestemd voor de 'abonnees', consumenten die een abonnement nemen. Ze zijn vers geoogst en worden bij de klant thuis ter beschikking gesteld.

De Wassende Maan werkt vaak samen met andere bioboeren om het aanbod op peil te houden. Het is een coöperatie pur sang, die naast natuurproducten ook waarden wil creëren: gezondheid, kwaliteit, stabiele werkgelegenheid, biodiversiteit, minder CO₂-uitstoot, samenwerking...

www.dewassendemaan.be

ENERGIE ECOPOWER

Coöperatie uit Berchem die investeert in groene energie en die ook verdeelt aan de coöperanten. Daarnaast wil Ecopower sensibiliseren voor rationeel energiegebruik.

Ecopower kiest uitdrukkelijk voor de coöperatie als bedrijfsvorm. De coöperanten zijn werkelijk mede-eigenaar van projecten zoals windturbines en kleine waterkrachtcentrales. Vandaag zijn al meer dan 20.500 mensen aandeelhouder, zo'n 18.000 huishoudens zijn klant.

Iedereen kan lid worden door een aandeel van 250 euro te kopen. De coöperanten delen in de winst van hun bedrijf (6% dividend, de laatste jaren). Dankzij een gezonde financiële toestand kan Ecopower pionieren in het werkveld van hernieuwbare energie.

Ecopower besteedt bewust en consequent aandacht aan de triade PPP, die staat voor people, profit en planet. Ecopower gaat er ten slotte van uit dat de energie eigendom is van de gemeenschap.

www.ecopower.be

BOUW DE NOORDBOOM

Een houtverwerkingsbedrijf uit Ronse, gespecialiseerd in verfraaiingswerken, nieuw- en vernieuwbouw en houtskeletbouw; werkt uitsluitend met duurzame materialen. Bouwt lage-energiewoningen en passiehuizen. Maakt en plaatst FSC-gelabeld buitenschrijnwerk. Het grote verschil met andere bouwbedrijven is dat ze zorgzaam omspringen met grondstoffen en andere bouwmaterialen en dit met respect voor de natuur. Heeft als motto: Hout, ons goed. Hecht veel belang aan (interne en externe) vorming. Is gestart als cvba (coöperatieve vennootschap), en heeft drie vennoten en 18 medewerkers. Bezorgdheid en verbondenheid, inspraak en verantwoordelijkheid, arbeidstijd op maat, beperkte loonspanning, is de basis voor een gezonde en efficiënte bedrijfscultuur.

www.denoordboom.be

COMMUNICATIE CHOCO

Communicatie- en marketingbedrijf uit Lier dat 'goesting geeft in merken en mensen'. Werkt vaak voor de non-profitsector. In een verleden was het ook de 'huis'-campagnemaker van de groenen. Choco verzorgde al eerder campagnes van Mieke Vogels en Erwin Pairon.

Draagt de coöperatieve waarden uit in zijn dagelijkse werking en stelt levenskwaliteit en milieu voorop. Ziet bijvoorbeeld geld als energie en economie als het uitwisselen ervan. Gebruikt als baseline 'shaping creative energy'.

www.chocoweb.be

DE 7 PRINCIPES VAN EEN COÖPERATIE

Een coöperatie is meer dan een juridische vennootschapsvorm, het is een andere manier van ondernemen. De coöperatieve beweging denkt bewust na over hoe je onderneemt met zoveel mogelijk respect voor omgeving en maatschappij. Men werkt liever voor de eigen voldoening dan om de zakken van de aandeelhouder te vullen. Winst is geen doel op zich, maar een middel om het bedrijf en zijn omgeving te verbeteren. De internationale coöperatieve beweging hanteert hiervoor zeven basisprincipes.

1 Iedereen kan toetreden

Een kenmerk van coöperaties is het 'open en vrijwillig lidmaatschap'. Coöperaties staan open voor iedereen die gebruik wil maken van het aanbod en die verantwoordelijkheid als lid wil opnemen.

2 Democratische controle

De aandeelhouders controleren het bedrijf en nemen actief deel aan beleidsdiscussies. Er zijn geen dominerende aandeelhouders. In de meeste coöperaties heeft iedereen één stem, ongeacht het aantal aandelen.

3 Aandeelhouders = bedrijf

Alle aandeelhouders vormen samen het bedrijf. Je koopt geen product of dienst, je bent het. Je koopt dus niet alleen een aandeel, maar toont je ook betrokken op allerlei andere manieren. Aandeelhouders zijn tevreden met een beperkt dividend. De rest van de winst is bestemd voor de doelstellingen van de coöperatie.

4 Onafhankelijkheid troef

Een coöperatie blijft onafhankelijk, ook al werkt zij bijvoorbeeld samen met andere bedrijven of overheid. In elk geval zorgt zij ervoor dat elke vorm van samenwerking democratische controle van de leden toelaat.

5 Vorm en leer

Typisch is ook dat coöperaties veel aandacht schenken aan de vorming van hun vennoten. Ecopower bijvoorbeeld leert haar aandeelhouders hoe ze energie kunnen besparen.

6 Werk samen

Coöperaties streven naar samenwerking met andere coöperaties. Niet alleen in dezelfde of andere sectoren, maar ook over taal- en landsgrenzen heen.

7 Aandacht voor omgeving en gemeenschap

Door hun aandacht voor de omgeving waarin ze functioneren en de lokale gemeenschap, dragen coöperaties bij tot de economie van de toekomst.

COÖPERATIES, OOK IN DE ZORGSECTOR?

De idee achter een coöperatie is niet nieuw. Integendeel, ze is zo oud als de straat en heeft haar roots in de arbeidersbeweging. Dat neemt niet weg dat het een voortrekker van de nieuwe, groene economie kan worden. Zo kan een coöperatie investeringen doen die een individu onmogelijk alleen kan dragen en zo tegemoet komen aan maatschappelijke noden. En die noden zijn groot. Denk bijvoorbeeld maar aan de zorgsector. Daarom wil Groen! ook daar de coöperatie promoten als motor van vernieuwing.

We nemen het heft in eigen handen. Dat dachten Engelse wevers toen ze in 1844, in volle industriële revolutie, de eerste statuten opstelden van een coöperatie (zie de zeven principes). Toen ook in België de overheid naliet om sociale voorzieningen in te richten, deed de arbeidersbeweging het maar zelf. Bij een gebrek aan een ziekte- of werkloosheidsverzekering werden onderlinge kassen opgericht, vaak letterlijk in een sigarenkist. Hieruit ontstond onze sociale zekerheid, nog steeds één van de beste ter wereld.

Hetzelfde model kan ook toegepast worden op andere sectoren. Denk maar aan de sector van de hernieuwbare energie en hoe rendabel die is: niet alleen economisch maar ook maatschappelijk: energie aan een eerlijke prijs, schonere lucht, extra jobs, een ontwikkelende technologie die massaal kan ingezet worden, gespecialiseerde bedrijven die boomen... Zulke initiatieven bestaan al in Vlaanderen en België (zie voorbeelden uit de praktijk). Probleem is dat coöperaties nog steeds eilandjes zijn in onze economie.

Groen! wil dat model nu ook introduceren in de zorgsector. Het is immers een dynamische vorm van organisatie die de zorgvragen van de bevolking kan beantwoorden. Zo zijn er in Zweden coöperaties van ouders die kinderopvang organiseren en in andere Europese landen bestaan coöperaties van mensen met een handicap en

hun gezinnen die hun eigen zorgaanbod ontwikkelen. In Italië bijvoorbeeld bieden de sociale coöperaties hun dienstverlening aan meer dan 3 miljoen burgers aan. De voorbije jaren is deze sector flink gegroeid.

Internationaal zijn coöperaties de basis van de sociale economie. In Europa alleen al zijn er meer dan een kwart miljoen coöperaties met 163 miljoen coöperanten en 5,4 miljoen werknemers die samen werken aan economische en sociale verandering. In België is er reeds een wettelijk statuut, maar staan we in de economie absoluut niet zo ver als in buurlanden Frankrijk, Spanje, Groot-Brittannië en Italië. Daarom moet het coöperatief ondernemen door de overheid gezien worden als belangrijkste maatschappelijke ondernemingsvorm. ■

pesto
DRIEMAANDELIJKSE UITGAVE VOOR DE SYMPATHISANTEN VAN GROEN!

PESTO GRATIS IN JE BUS? NIEUW ADRES?

Om de drie maanden verschijnt een nieuw nummer van Pesto. Wil je het ook graag gratis in je bus of is je adres veranderd? Stuur dan je adresgegevens door naar pesto@groen.be.

COLOFON

Pesto is een driemaandelijkse uitgave voor de sympathisanten van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in oktober, januari, april en juli. Gedrukt op CyclusOffset, papier van 100% gerecycleerde vezels, zonder optische witmakers **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Stefan Vanthuyne, 'cia Jansen, Mieke Vogels en Wouter Van Vooren **REDACTIEAAD** Ben Bleys, Els Sallets, Jan Mertens, Filip Lombaert, Jef Hollebecq, Rist Heylen, Rudy Van Nieuwenhove, Inan Asliyüce, Erik Torbeyns en Bruno Mostrey **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Mieke Vogels, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | pesto@groen.be **DRUKKERIJ** Druk in de Weer